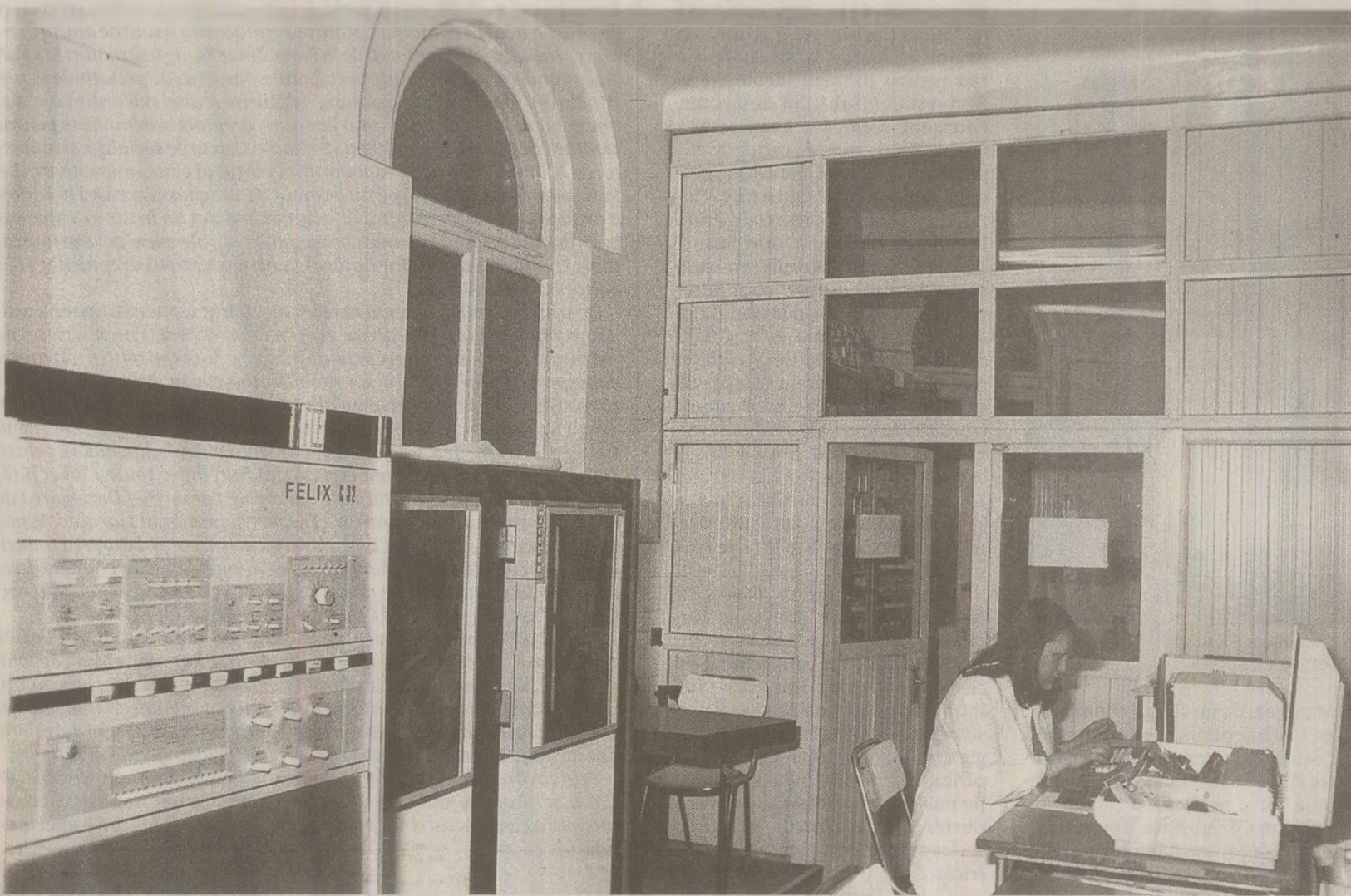

„FELIX” ȘI INDUSTRIA ROMÂNEASCĂ DE CALCULATOARE

Primul membru al familiei „Felix” a fost C256, fiind urmat de C32 și C512

FOTO: Sorin Lupșa/AGERPRES

În 1989, în Republica Socialistă România aproximativ 80.000 de oameni lucrau în industria de calculatoare, iar învățământul românesc de profil „scotea” peste 3.700 de absolvenți pe an. Cifrele seci au sens în contextul derulării istoriei celor 20 de ani de industrie națională de calculatoare. Dar chiar dacă putem vorbi despre această industrie doar de la sfârșitul anilor '60, după creionarea Strategiei Naționale de dotare cu Calculatoare (1967) și după achiziționarea licenței franceze IRIS grație aprobării președintelui De Gaulle, trebuie menționat faptul că în 1957 România devenea a opta țară din lume posesoare a unui calculator electronic. Este și meritul lui Victor Toma, care a dezvoltat la Institutul de Fizică Atomică București-Măgurele primul computer din România, CIFA-1. Ulterior au apărut și calculatoarele MECIPT la Politehnica din Timișoara și DACICC la Institutul de Calcul Cluj. La

Tabere pro și contra

Prof. dr Vasile Baltac a avut șansa de a fi un martor implicat în istoria calculatoarelor românești. A lucrat ca angajat la MECIPT din 1962 (Mașina Electronică de Calcul a Institutului Politehnic din Timișoara, centru de cercetare din cadrul Institutului). În 1969 a fost numit director științific al Institutului de Tehnică de Calcul din București pentru că Victor Toma, dezamăgit de faptul că nu se continuă cu CIFA, și-a dat demisia din funcție. În limbajul zilei, am spune că prof. Baltac, a fost acolo” atunci când Ceaușescu a decis soarta industriei de calculatoare din România.

„În 1966 am plecat în Anglia cu o bursă (electronică-calculatoare)

British Council la Cambridge. Am aflat de la ambasada că vine o delegație foarte mare (nouă persoane) să se intereseze de calculatoare. Se intenționa fabricarea de calculatoare în România. Și am vizitat companii din domeniu, fabrici de calculatoare, principala țintă fiind Elliott. Dar nu era singura delegație: au mai fost trimise altele în Japonia, Italia, SUA pentru a vedea cine ne dă o licență fabricării unui calculator (...) M-am întors în țară în 1967, când se creionase Strategia Națională de dotare cu Calculatoare. Era o idee care aprindea mințile unor oameni politici foarte importanți. Și s-au format rapid două tabere: „industriști” și „economisti”.

„Industria”, tabăra condusă de Ilie Verdeț, doreau să se producă în țară calculatoarele (la acea dată, Verdeț era prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, în Guvernul condus de Ion Gheorghe Maurer). Tabăra „Economistilor”, condusă de

Manea Mănescu (președinte al Consiliului Economic), dorea aplicații. Problema nu era ușor de rezolvat, mai ales că toate țările cu care s-au purtat discuții ne ziceau: „Vă dăm calculatoare, dar nu și licențele de fabricare”.

Via De Gaulle

„În 1968 a venit în România De Gaulle, dar discuțiile cu Franța începuseră din 1967. De Gaulle era foarte supărat pe americani. Pe de-o parte, aceștia îi refuzaseră Franței un supercalculator (CDC6600, cel mai puternic computer din acea dată - n.r.) pe motiv de embargo, pe de altă parte mai era și problema cu NATO (în 1966, Franța s-a retras din comandamentul militar al NATO, n.r.). Așa că De Gaulle a lansat și el un program național în domeniul calculatoarelor: „Plan Calcule”, calculatoare fabricate în Franța.

(Continuare în pag. a II-a)

Paris Match – un singur abonament: cuplul Ceaușescu

În perioada comunistă, cenzura presei străine, în primul rând a celei occidentale, iar în anii '79-'80, în egală măsură și a celei estice, era riguros organizată și realizată cu scrupulozitate. Probabil că atunci când existau scăpări, intrucât oameni suntem, sancțiunile erau dintre cele mai drastice. Cenzura era exercitată de faimoasa Direcție Generală a Presei și Tipăriturilor și privea practic și orice intră în România sub formă scrisă, fie că era vorba de ziare, reviste săptămânale, lunare sau cărți. Cu toată această cenzură, erau redacții care aveau extraordinar de multe abonamente la presa străină, îndeosebi din Occident. Astfel, la finele anilor '60, reviste precum Contemporanul, Flacăra, Cinema, Magazin, Magazin Istoric – și mai ales Lumea – exce-lau la acest capitol. De pildă, în acei ani, revista Lumea era abonată la toate marile ziare occidentale – Le Monde, Le Figaro, Corriere della Sera, The Times, Sud-deutsche Zeitung, International Herald Tribune, la mari reviste – Paris Match, Gente, Epoca, L'Express, Le Nouvel Observateur, Time, Der Spiegel, Stern, The

Economist. Pe scurt, erau circa o sută de publicații una și una! La ele se adăugau fluxurile unor agenții – France Presse, UPI, Reuters – primite prin mijlocirea „Agerpres”. Desigur, nu trebuie uitate ziarele Scînteia, România Liberă ori Scînteia Tineretului etc., care-și aveau și ele abonamentele lor, nu puține.

La rândul său, Agerpres primea extrem de multe publicații. De altfel, aici exista redacția de buletine informative cu tot felul de reproduceri din presa străină – pe teme politice, militare, economice, culturale, științifice, care apăreau pe rând în fiecare zi a săptămânii, cu un număr consistent de pagini.

Cenzura desființată, dar înapărită!

Cu trecerea timpului, îndeosebi după minirevoluția culturală din vara-toamna lui 1971, numărul de abonamente la presa străină a început să scadă simțitor.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN ARHIVA CC AL PCR

Norme privind criteriile pe care trebuie să le îndeplinească membrii de partid pentru a putea fi aleși în organele de partid și ca delegați la congresul partidului

(Prevăzute în Statutul partidului și în instrucțiunile Comitetului Central cu privire la alegerea organelor locale de partid)

1. Criterii moral-politice și profesionale

1. În organele de conducere ale partidului vor fi aleși cei mai buni comuniști, cu o temeinică pregătire politico-ideologică și profesională, cu prestigiu și autoritate în rândul maselor.

(Statutul PCR, Art. 14, paragraful b)

2. Vor fi aleși în organele de partid comuniști care au o temeinică pregătire politică și profesională și a căror sănătate și capacitate de muncă le permit să îndeplinească în cele mai bune condiții răspunderile ce le sunt încredințate. (Statutul PCR, Art. 14, paragraful a)

3. În organele locale de partid și ca delegați la Congresul partidului vor trebui aleși cei mai buni membri de

partid – muncitori, țărani, intelectuali –, care:

- se situează în primele rânduri ale luptei pentru traducerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului nostru;
- manifestă inițiativă și spirit revoluționar;
- militează cu consecvență, pasiune comunistă și devotament pentru înfăptuirea Programului partidului;
- se bucură de stima și încrederea colectivelor de oameni ai muncii în care își desfășoară activitatea;
- au strânse legături cu masele;
- au o comportare exemplară în societate și familie;
- corespund întocmai criteriilor politice, morale și profesionale stabilite în documentele de partid. (Hotărârea Plenarei CC al PCR, Capitolul IV)

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Amintiri din armată. Trandafirul și pistolul-mitralieră

Mihaela Georgescu era în primul an de facultate în aprilie '89 și, cum pe atunci facultatea venea la pachet cu armata, o dată pe săptămână Mihaela pleca de-acasă îmbrăcată ca un veritabil soldat. Cu manta, veston, bocanci, căciulă...

Multe fete cochetează la un moment dat cu ideea de a alege o carieră militară. Și mie mi s-a întâmplat să viziez la Academia de Marină, și Mihaela a visat la un liceu militar. dar au avut grijă tații, unchi și vecinii care aveau habar de ce-i aia militarie să ne scoată uniforma din cap. Și totuși, orele de ar-

mată din timpul facultății au fost așteptate și îndrăgite de Mihaela. Orele la care ajungea, desigur. „Făceam armată o zi pe săptămână în timpul anului, și la sfârșit de an aveam trei săptămâni convocare. În timpul semestrului, aveam armată luna și atunci făceam și instrucție, și teorie. Iar în cele trei săptămâni de convocare, căminul de fete se transforma în cazarmă. Instrucția o făceam ori pe un teren din fața căminului 2 de băieți, ori la Hipodrom. Pe primul teren, de obicei băteam pași de defilare, mai făceam și flotări... iar băieții stăteau la

geam și făceau mișto de noi. Majoritatea făcuseră la T.R. și aveau «muniție», ca să zic așa. E adevărat, pe noi nu ne puneau să ne tărâm prin noroi, noi nu aveam sector, nu făceam chiar tot ce fac băieții în armată. La Hipodrom făceam alte exerciții: ne tărâm, ne ascundeam, exersam aruncarea cu grenadă – și eu nu reușeam niciodată să arunc grenada cât trebuia, bine că nu ne-au dat niciodată grenade adevărate! Pentru trageri, mergeam la Crângul lui Bot, la poligon.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

28 APRILIE

Noutăți din Ungaria: acolo se fac mari experiențe. Budapesta este un laborator politic unde intelectuali caută formula care le-ar permite să treacă de la comunism la democrația de tip occidental. De unde își trag ei cultura politică, după patruzeci de ani de regim totalitar? Organizația tineretului comunist maghiar tip Komsomol sau UTM (sic!) s-a dizolvat mai deunăzi. Presa și radioul câștigă mai multă libertate în fiecare zi. Gravitatea situației din România pare să-i preocupe pe intelectuali unguri în afara chestiunii Transilvaniei.

Paradoxal, ungurii pot juca un rol în soluționarea dramei românești. Îndrăznesc să profetizez (sic!): dacă România supraviețuiește dezastrului lăsat de trecerea lui Ceaușescu (ceea ce nu este chiar așa de sigur), atunci ea va trebui neapărat să schimbe orientarea, să devină o țară central-europeană. Amara experiență a comunismului, combinată cu tirania unui despot local, o va fi detașat pentru totdeauna de trecutul ei oriental

și „pășunist”. Va trebui să se schimbe sau să dispară.

Sanda Stolojan, „Nori peste balcoane”. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Michaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 296

Autoritățile comuniste din România, care n-au bani să-și hrănească populația, dispun în schimb de fonduri disproporționate pentru a-i indemnă pe turiști să viziteze țara unde curg laptele și miera.

Operație intrutotul păguboasă. Mai întâi, pentru că mai tot omul știe acum, după cele citite prin ziare și mai ales din imaginile de la televiziune, că România a devenit un fel de enclavă a totalitarismului absolut, într-o Europă răsăriteană peste care bate vânt de perestroika și glasnost, o Europă înfierbântată, mai ales la Moscova, Budapesta și Varșovia, de metamorfoze spectaculare.

Apoi, fiindcă dac-ar fi străini care să nu cumpere ziare și să nu deschidă televizorul, le-ar fi de ajuns să facă o călătorie în țară pentru a se dumiri. Chiar dacă au parte de hoteluri

zise de lux și de spectacolul mării, pe care nici un regim din lume nu-l poate schimba, le ajunge să asiste la tratamentul rezervat indigenilor pentru a înțelege.

În sfârșit, străinul care nu se încadrează într-un grup se vede suspectat de a fi un gazetar potențial, și e urmărit fără mari precauții de-a lungul sederii sale, ceea ce îi îngâduie să se identifice mai lesne cu condiția românească și să simtă pe pielea lui statul de fugărit posibil al oricărui băștinăș.

Totuși, cum nu există urmă de logică în reacțiile oficiale ale Bucureștiului, se cheltuiesc sume enorme cu această reclamă nu doar inutilă, dar la limită primejdiașă pentru un regim ce speră să-i țină pe turiști într-o rezervă aparte, despărțindu-i de localnici.

Astfel, la Paris, în ultima vreme se etalează pe zidurile metroului mari panouri publicitare cu un peisaj variat: mare, munți, mănăstiri, incitând pe parizieni să-și petreacă vacanța în România tuturor visurilor la niște prețuri sfidând orice concurență.

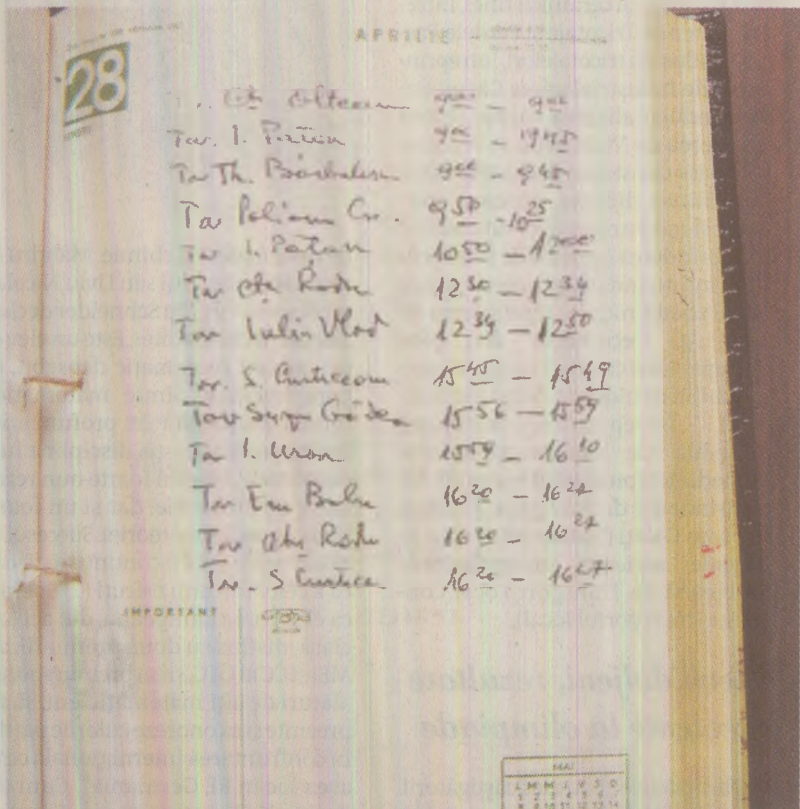
(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Primul vizitator de la Cabinetul 2 înscris în agenda a fost secretarul CC cu propagandă, generalul Constantin Olteanu. A fost reținut câteva minute.

I-a fost cerut, probabil, un scurt raport despre pregătirea festivităților de 1 Mai. Tot pentru câteva minute a fost primită, după-amiaza, Suzana Gâdea, președintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cum se numea pe-atunci Ministerul Culturii. Jubleul primei sărbători a muncii din România – adjucecată de istoriografia comunistă a ultimelor două decenii ca acțiune organizată personal de Tovarășul în fiecare loc de muncă. „Colectivul” din orice școală, fabrică, institut de cercetare ori CAP a fost obligat să ia parte la adunarea festivă organizată de comitetul de partid, sindicat, organizația FDUS etc. Că era la sat sau la oraș, academician ori mecanizator, românul audia o expunere pe temă aprobată de veriga superioară de partid și urmărea un program artistic live susținut de formații locale. Acestea fuseseră însă de mult stabilite.

Vineri, 28 aprilie 1989, chestiuni la ordinea zilei s-au discutat cu Ion Păjan, noul ministru de Finanțe. Prima dată acesta a fost primit la Elena Ceaușescu împreună cu unul dintre specialiștii în subordine, un anume Th. Bărbulescu (între orele

9:00-9:45). A fost rechemat și singur și reținut vreme lungă în biroul ei (între orele 10:50-12:00).

Pauza de cafea cu Poliana Cristescu nu a lipsit din prima parte a programului zilei (9:50-10:25), încheiat cu alte două scurte convorbiri cu Constantin Radu și Iulian Vlad.

După-amiaza, Elena Ceaușescu a stat puțin în biroul ei (între orele 15:45 și 16:27). În acest interval, vizitatorii s-au succedat fără întrerupere la Cabinetul 2: de două ori Silviu Curticeanu, apoi Suzana Gâdea, Emil Bobu, Constantin Radu și Ion Ursu. Lavinia BETA

CALENDAR

28 aprilie (vineri)
Soarele a răsărit la 6:11, a apus la 20:16
Luna a răsărit la 2:32, a apus la 11:33
Sărbătoare creștină:
Sf. Ap. Iason și Sosipatru, Sf. Mc. Maxim, Cvintilian și Dada (Denia Prohodului Domnului)

S-a întâmplat la 28 aprilie 1989

● Oeroare de pilotaj a stat la baza catastrofei aviatice de la 28 aprilie din Cuba, când un avion militar „Mig-21” s-a prăbușit într-o zonă a orașului Holguin, provocând moartea unui pilot, rănirea a cinci membri ai echipajului și distrugerea parțială a unui număr de edificii.

● Un puternic uragan s-a abătut asupra unor regiuni din zona centrală a Republicii Bangladesh. Potrivit unor date oficiale, incomplete la acel moment, cel puțin 400 de persoane și-au pierdut viața, iar alte câteva mii au fost rănite. Vântul, care a suflat cu o viteză de 140 km pe oră, a distrus câteva mii de locuințe, unități industriale, culturi agricole pe o suprafață de 156 kilometri pătrați. Cele mai afectate au fost districtele Manikganj și Narsingdi.

Ramona VINTILĂ

PARIS MATCH - UN SINGUR ABONAMENT: CUPLUL CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

În paralel, în 1977-1978, după mișcarea Paul Goma, care, între altele, a denunțat cu vigoare cenzura din România comunistă, Ceaușescu a desființat formal Direcția Presei și Tipăriților. Spun formal, întrucât atribuțiile ei au fost preluate în fapt de alte organisme – Secția de Propagandă și Presă a Capitalei pentru publicațiile având ca editor PCR și Primăria Bucureștiului; Secția de Presă a CC al PCR pentru Știința, România liberă etc. Publicațiile de artă și cultură erau cenzurate de Consiliul Culturii și chiar de Secția de Presă a CC al PCR ș.a.m.d.

Un rol aparte a fost destinat cenzurii presei străine, tot aparatul trecând cu buget, personal și structură de conducere distinctă în cadrul Agerpres. Acolo, orice ziar și orice revistă străină care intrau în România primeau „bun de difuzare” ori „refuz”. Treptat, misiunea celor din acest compartiment s-a ușurat aparent, întrucât abonamentele s-au redus masiv până au dispărut aproape total. În realitate, prin diverse metode, încă se primeau publicații obținute prin: abonamente făcute în străinătate de nemuri ori de cei care dispuneau de valută, trimise direct de redacțiile respective unora omoloage din România, oferite de ambasade precum cea a SUA, cea a Angliei, cea vest-germană ș.a. Din acest ultim punct de vedere, absurdul înseamnă cote neabuzate. Revista Sinteza în limba română, ce ne-o distribuia gratuit Ambasada SUA, era colectată direct de ofițerul de securitate care, potrivit unui decret cu iz gestapovist, devenise șef de protocol și strângea absolut tot – invitații la recepții trimise de ambasade, publicații străine, notele obligatorii după întâlnirile cu cetățenii ori diplomații străini etc. Așa s-a făcut că în vara lui '89 un bun prieten de la Anticariatul 9 m-a apostrofat că am vândut la centrul de achiziții de la Biserica Enei „Sinteza” fără s-o fi scos măcar din plic. În realitate, ofițerul trimisese toate plicurile cu revista la anticariat, care le fusese la fondul S (Secret), iar el își însușise banii, care nu erau puțini.

Dar să revin la cenzura propriu-zisă a presei străine. În acest sens, mărturia unei persoane care a lucrat ani la rând în domeniul respectiv este deosebit de grăitoare: „Trebuia să citim totul, de la prima

La chioșcurile de ziare, românii puteau cumpăra doar „producții autohtone”. Nici măcar publicațiile din „Țările frățeste” nu le erau la îndemână FOTO: Victor Stroe

la ultima pagină, să nu se strecoare vreo «șopărlă». Până și cea mai mică notă de ziar ori revistă trebuia văzută. Citeam ziare ori reviste la care, prin diferite subterfugii, erau abonate diverse persoane din țară. Aveam prieteni ori rude în străinătate, cereau direct unele reviste sau publicații. Cu ziaarele sau revistele oprite de la difuzare nu știu

ce se întâmpla ulterior, dar cărțile, inclusiv cele destinate Bibliotecii Academiei sau Bibliotecii Centrale de Stat, ca să dau câteva exemple, luau drumul unui depozit din Ploiești. De acolo? Nu știu. Paranoia era aproape totală. Ca urmare, la începutul anilor 1980 se ajunsesse la un paradox incredibil. Iată-l: la revista franceză Paris

Match exista un singur abonament pe toată România – cel al cuplului Ceaușescu! Dar și acela era cu cântec. În caz că noi decidăm că nu trebuie să primească «bun de difuzare», îl rețineam, îl puneam în tipă și-l păstram ca nu cumva, el, și mai ales ea, să-l ceară totuși. Nu s-a întâmplat niciodată, deși, de pildă, prin 1988-1989 au fost oprite două

sau trei numere care aveau un reportaj publicitar despre proiectele faronice ale liderului nord-coreean Kim Ir Sen. Iar dacă aș mai merge în trecut, aș găsi și alte exemple la fel de stranii.

În ce mă privește, am pățit-o cu revista pariziană Historia. Mi-a fost oprit un număr doar pentru că, în sumar, conținea o succulentă povestire despre Palatul Peles din Sinaia și multe referințe la Regele Carol I, cel care avusese ideea construirii lui. Dar să exemplific și cu un caz concret: hebdomadularul Jeune Afrique (ce apărea la Paris) numărul din 1 martie 1989. Pe copertă, în dreapta sus, sub titlu, stă scris de mână cu roșu NU și e încercuit. Alături, cu albastru, sunt notate paginile 4 și 67 din cauza cărora revista era oprită de la difuzare. Despre ce era vorba? La rubrica „Document”, săptămânalul respectiv avea un amplu comentariu despre prezența masivă în Africa a trupelor lui Fidel Castro, care sfida astfel noua orientare a perestroikăi de la Kremlin lansată de Mihail Gorbaciov. În schimb, la pagina 67, lucrurile stăteau foarte rău pentru paznicul ideologic al Bucureștiului. Sub titlul „Roumanie. Pourquo, comment Ceausescu?”, Sophie Bessis recenza cartea de 283 de pagini „La Roumanie de Ceausescu”, semnată de Catherine Durand și Despina Tomescu, apărută la Editura pariziană Guy Epaud. Recenzia avea următorul șapou care spunea totul despre conținutul cărții: „Dictator megaloman, Conducătorul a dus țara sa spre faliment, cu complicitatea sau indiferența generală”. Ea era însoțită de un foarte expresiv desen al cunoscutului caricaturist Mihai Stănescu. Este cel care, când și-a deschis o expoziție de caricaturi la Teatrul Foarte Mic, a avut parte de coadă ca să-i vadă lumea desenele. E drept că, ulterior, cenzura l-a pus și pe el la index.

Despre una dintre autoarele cărții recenzate – Catherine Durand – am aflat multe și i-am citit cărți după 1989. În ce-o privește pe cealaltă – Despina Tomescu – mă întreb dacă este una și aceeași persoană cu o fostă colegă de la filologie din anii 1963-1968? Cât privește caricatura lui Mihai Stănescu, ea era pe măsura uriașului său talent și ilustra perfect situația României acelor ani, din care el se inspira fără frică...

Dumitru CONSTANTIN, Agerpres (2009) – Lumea (1989)

ARICOLUL ZILEI

Tradiția sărbătoririi zilei de 1 Mai în literatura română clasică

În folclorul nostru s-au păstrat numeroase și emoționante mărturii despre sărbătorirea primei zile a celei de-a treia luni a primăverii – ziua de 1 Mai –, prin cele mai variate și pitorești obiceiuri, în toate părțile țării, exprimând setea de viață a poporului român, energiile sale creatoare, bărbăția și solidaritatea obștească în strădania de a dobândi un trai mai senin și mai drept. Legați organic, indisolubili, de viața și suflul poporului român, scriitorii noștri clasici au oglindit în operele lor entuziasmul cu care era sărbătorită această zi, ca simbol al înfrumusețării naturii și a vieții. De pildă, în ale sale Amintiri, publicate în revista România literară din 1855, Alecu Russo evoca asemenea imagini din copilărie: „Deasupra satului aud rădăcându-se un huiet; alte huiete răspund și clocotesc pe dealuri și prin văi; huiete vesele, de fete și flăcăi ce vin cu flori și cu cordele; zi-Întâi Mai a sosit în sat și bate la toate ușile”. Dintre admirabilele pagini ale scriitorilor noștri clasici, în care se reflectă sărbătorirea zilei de 1 Mai, într-o gamă bogat nuanțată, de la farmecul iubirii până la afirmarea idealurilor de unitate și prosperitate națională, amintim indeosebi poeziile „Azi e zi Întâi de Mai” de Mihai Eminescu, „1 Mai” de V. Alecsandri, „Întâi Mai” de N. Gane, „Zi-Întâi Mai” de Cezar Bolliac.

Această veche și frumoasă tradiție populară românească a constituit una dintre cele mai trainice temelii pe care s-a înălțat și s-a consolidat, în țara noastră, energia și impresionanta tradiție muncitorească a sărbătoririi zilei de 1 Mai ca zi a solidarității internaționale a celor ce muncesc și luptă pentru o lume mai dreaptă și mai bună. În virtutea acestei realități, apare pe deplin explicabil ecoul amplu și imediat pe care l-a avut în România hotărârea luată acum o sută de ani, la Congresul Socialist Internațional de la Paris, din 1889, de a sărbători la 1 Mai ziua muncii, a înfrățirii tuturor celor care muncesc, de pretutindeni, sub stindardul idealurilor înnoitoare, de fărâșire a unei noi ordini sociale, umane și morale, de adevărată libertate, dreptate și demnitate pentru creatorii de bunuri materiale și spirituale. Cercurile socialiste și muncitorești din țara noastră și apoi primul partid al clasei muncitoare din România, constituit în 1893, au adoptat cu entuziasm această hotărâre a proletariatului internațional, organizând din an în an, la 1 Mai, tot mai dinamice și mai impunătoare manifestații ale maselor largi muncitoare, luptând pașnic, dar hotărât pentru cucerirea drepturilor și libertăților lor legitime.

De-a lungul anilor, în presa noastră au apărut numeroase poezii, articole, schițe și evocări consacrate zilei de 1 Mai, datorate unor scriitori de mai amplu sau mai modest potențial artistic, însă toți uniți în năzuința de a sprijini, prin cuvântul lor mobilizator, cauza dreaptă a maselor muncitoare. Încă din primul an al sărbătoririi zilei de 1 Mai, în 1890, în ziarul Munca din 22 aprilie se publicau Versuri improvizate cu prilejul manifestării zilei de 1 Mai de C. Dumitrescu-Tătaru, edificatoare pentru starea de spirit din acea vreme: „Haideam frați într-o unire, / Vivat Întâi Mai, / Să serbăm într-o nfrățire / Ziua cea de nemurire, / Dezlegarea de robie, / Pentru tot ce-i muncitor”. În același număr al ziarului Munca apare și poezia „1 Mai” de Constantin Mille, în care sărbătoarea muncii e salută cu entuziasm: „E sărbătoarea Muncii / Pe care-o prăznuiesc / De-a valma muncitorii / Pe globul pământesc; / E sărbătoarea Muncii / Și-al Muncii strănic grai, / Deci ție salutare / Întăile de Mai!”.

În numărul festiv al ziarului Munca, din 1892, întâlnim poeziile „Primăvara”, dedicată muncitorilor, de Ioan N. Roman, „1 Mai”, de Ioan Catina, și „Ce se-aude?” de Constantin Z. Buzdugan. În poezia lui Ion Catina, de pildă, se relevă solidaritatea internațională a maselor muncitoare: „De peste sute de hotare, / Din mii de piepturi proletare, / De-al dezrobire dor incinse, / Izbucnește – aceeași salutare, / Trăiască Întâi Mai!”.

Prin cuvântul lor inaripat, mobilizator, închinat sărbătoririi zilei de 1 Mai, scriitorii români au sprijinit cu demnitate și sinceritate cauza dreaptă a clasei noastre muncitoare, idealurile ei de fărâșire a unei lumi noi.

Teodor VÂRGOLICI
România liberă, 28 aprilie 1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Amintiri din armată. Trandafirul și pistolul-mitralieră

(Urmare din pag. 1)

Iar la trageri eram cea mai bună. Am fost prima făcută frunțas încă de la prima tragere. Și frunțas am rămas, că a venit Revoluția. La orele de teorie învățam despre bombe atomice, despre arme biologice. Erau foarte interesante. Bine, mai scriam și poezii în timpul orelor, dar asta nu-nseamnă că orele erau plictisitoare, ci că erau vârsta, hormonii... Odată chiar m-a văzut căpitanesea scriind o poezie și m-a pus să o citesc în fața clasei. «Hai, Marinică – numele meu de fată fiind Mihaela Marin, în facultate mi se spunea Marina sau Marinică –, citește-ne tuftur să vedem: e biologică sau atomică?».

Câteodată mă mai lăsam ai mei să petrec sfârșitul de săptămână în Ploiești, în cămin, eu fiind din Valea Călugărească. Și cum duminică seara se ținea discotecă la club, dimineața ne trezeam destul de târziu, iar noi luni aveam armată. Din acest motiv, nu mai aveam timp să ocolesc totmar prin bariera București, ca să ies pe o poartă și să intru pe o alta, în curtea de alături. Și, ca să ajung la timp, am luat-o pe scurtătură – o gaură în gardul ce despărțea curtea căminului de terenul de instrucție. Făceam asta frecvent când rămâneam în Ploiești peste week-end – pentru că aproape tot timpul eram în întârziere. Doar că într-o zi, când am ajuns la locul știut, nu mai era gaură! Am început să o caut de-a lungul gardului, nimic! Cineva o acoperise. Ce puteam să fac? Dacă ocoleam – întârziam rău. Dacă întârziam se puneau ora lipsă și trebuia să mă duc, că puteai să lipsești un număr limitat de ore, iar eu ajunsesem cam la limită, mai aveam câteva pentru cazurile excepționale. Așa că am sărit gardul și, în vârful gardului, cu căciula-n cap și cu ditamai manta pe mine, că de-ala mă și mișcam îngrozitor de greu, am văzut că toată lumea era adunată în careu. Era inspecție – un maior de la nu știu ce unitate. Și dacă eu îi vedeam pe ei, bine înțeles că m-au văzut și ei pe mine. Așa că am răspuns la apel din vârful gardului. S-au făcut glume pe seama mea, a noastră, că eram două

Mihaela Georgescu milităria i-a lăsat amintiri frumoase

în escaladă, după aia am intrat în careu... și apoi am îmbrăcat de 20 de ori completul de protecție și l-am dezbrăcat, firește, de tot atâtea ori. Cu mască, cu tot ce presupunea el și cu căpitanesea lângă mine, care-mi ținea ritmul: «Hai, Marinică, hai! Mai repede!», și eu – îmbracă-te, dezbracă-te! N-ai fost așa o mare pedeapsă dacă nu erau măștile acelea foarte noi și foarte pudrate la interior. După cele 40 de pune-scoate masca, nu-mi mai puteam atinge fața de usturime. Immediat m-am și umplut de niște bulbulite mici, dese, roșii și inestetice, care pe deasupra mai erau și dureroase. M-au ținut niște zile bune. Cu alte cuvinte, mi-a ieșit prin piele întârzierea aia.

Într-o altă dimineață plecam de-acasă. Fiind luni, aveam armată. Era primăvară, dar frig – mai ales la ora 6:00, când plecam eu de-acasă – și am ieșit în stație îmbrăcată cu manta, cu bocanci... fără pușcă, dar, în rest, cu tot tacâmul. În stație foarte des întâlneam o femeie în vârstă, Maria se numea. Își cam pierduse mințile, că în timpul războiului se îndrăgostise de un soldat neamț, care fusese prins de ruși și omorât. Iar ea rămăsese ancorată în timpurile acelea. Ei, și s-a învățit ea pe lângă mine (de obicei, se certa cu lumea prin stație, dar cu mine n-avea treabă), eu mai eram cu niște colege de navetă – nu de facultate. Și s-a nvărit în jurul meu,

s-a nvărit... măi, da' s-a tot învățit vreo câteva minute. Ea se-nvârtea în jurul meu, eu mă-nvârteam după ea, nescăpând-o din ochi. Tipele cu care eram au început să o dăde de situație, și la un moment, se oprește și zice: «Voi să nu rațeți! Voi să-i croșetați șoșete și să-i faceți pachet! Că ea e în armată și voi trebuie să aveți grijă de ea!». Toate am rămas tablou, cu ochii mărit! Și eu, și ele... Ea era încă în război. Și le-a ținut astora o teorie până a venit autobuzul. Eram cu vestonul din postav, cu palton, căciula căzăcească din blană de oaie... eram bine îmbrăcată. Aveam bocanci cu șiret, buni și-n excursiile pe munte.

După convocarea din primul an – singura pe care-am prins-o de altfel – am depus jurământul. Și au venit și ai mei, deh, ca la jurământ. Era un moment festiv, iar tata mi-a adus un trandafir galben, foarte frumos. Și, cum se obișnuiește, după depunerea jurământului se fac și poze cu arma-n mână, deh, ca soldații. Iar eu, având ambele mâini ocupate, că într-o mână țineam trandafirul și în cealaltă țineam pușca, nu uitam stânga, dreapta, pe unde să las trandafirul, să nu se rupă... Și l-am găsit – l-am băgat pe teava puștii, care s-a dovedit a fi cel mai sigur loc pentru floare.

(A consemnat Paula-Anastasia TUDOR)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Și, pentru prima oară – dovadă că a ajuns de notorietate publică acest caz nefericit al României – panourile se văd acoperite de inscripțiile trecătorilor. Am notat printre ele următoarele formule: „lagăr de concentrare”, „Ubu Bucarest”, „Operation-Villages”, ca și tot felul de remarcări injurtoare la adresa cuplului Ceaușescu; din când în când, chiar un apel patetic pentru Doina Cornea, al cărei nume a ajuns să se confunde cu tot ce este opoziție în țară. Pe câteva panouri, un desen înlocuia orice text: un țarc de sârmă ghimpată.

Monica Lovinescu, Pragul, Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 168-169

Br. ne povestește câte ceva de la „Centrul civic”. S-a construit și un adăpost antiatomic, cerut desigur de Ceaușescu. Adăpostul era gata pentru

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Prilej pentru oficiosul Științei de a demara un raid prin stațiunile „rivierei” Mării Negre. Pe rând, redactorii au intervievat pe Vasile Trandafir (directorul IHR Mangalia), Gavril Tamaș (Neptun), Nicolae Olteanu (Eforie Sud), Alexandru Drăgușin (Eforie Nord) și Tudor Baltă (Mamaia). Din răspunsurile lor reiese că litoralul era gata să întâmpine turiștii, ademeniți și cu noutăți. La Eforie Nord, hotelurile Bran, Brad, Bega, Lira, Delfinul, Fortuna, Steaua de mare fuseseră modernizate, iar în stațiunea Mamaia au fost construite două debarcadere la mare, în dreptul hotelurilor Doian și Dorna. Impresionante sunt și cifrele avansate de responsabili turismului la mare. În 1989 existau 37.000 de locuri de cazare la Jupiter, Aurora, Venus, Saturn, Mangalia și 200.000 de cereri pentru Neptun.

Fruntașii producției, în primul trimestru

Întrecerea socialistă pe primele trei luni ale anului 1989 în întreprinderile industriale, construcții, transporturi, unități agricole, prestări servicii, centrale industriale a stabilit ultimii câștigători. Pe locuri frunțase s-au clasat: Întreprinderea de Exploatare și Întreținere a Rețelelor și Instalațiilor Energetice și de Distribuție a Energiei Electrice și Termice Suceava (domeniul transportului și distribuției energiei electrice), Întreprinderea de Foraj și Lucrări Geologice Speciale București (prospecțiuni și explorări geologice), Întreprinderea Mecanică Câmpina (industria de utilaj energetic, petrolier, pentru metalurgie, chi-

mie, materiale de construcții). Întreprinderea de Vase Emailate Focșani (industria articolelor casnice), Întreprinderea Chimică Victoria Târgoviste (industria de medicamente, cosmetice, coloranți, lacuri), Întreprinderea de Sticlărie și Portelan Dorohoi (industria sticlei și ceramicii fine), Întreprinderea de Tricotaje și Perdele Pașcani (industria tricotajelor), Întreprinderea de Industrializare Cărnii Bacău (industrializarea cărnii), Întreprinderea de Vinificație și Produse Spirtoase Constanța (industria vinului, băuturi diferite, produse spirtoase și industrializarea tutunului), Întreprinderea Agricolă de Stat Peciu Nou (întreprinderi agricole de stat cu profil zootehnic), Întreprinderea de Sere „30 Decembrie” din Ilfov (întreprinderi cu profil mixt), Inspectoratul Silvic Județean Sibiu (silvicultură), Întreprinderea-antrepriză Generală de Construcții-montaj Mehedinți (construcții-montaj), Întreprinderea de Navigație Fluvială Navrom Galați (transporturi navale, fluviale, aeriene), Întreprinderea Județeană de Transport Local Constanța (transportul local).

Elevii doljeni, rezultate excelente la olimpiade

Olimpiadele și-au ales câștigătorii. În județul Dolj, la etapa „de masă” a concursurilor pe discipline de învățământ au participat 84.077 de elevi de gimnaziu și liceu. La faza de județ s-au acordat 1.492 de premii și mențiuni. Și pe plan național s-au remarcat doljenii. În faza republicană, la care au participat 144 de performeri, au ocupat 11 premii întâi, patru elevi fiind selecționați în loturile internaționale

„sfeștanie”. Vine „regele” cu „regina” după el. Să vadă, să cerceteze. Totul ar fi în regulă. „Regina” însă strâmbă din nas. Întreabă oarecum mirată: „Și cum, noi vom sta aici, împreună cu toți ceilalți din Comitetul Central?!” Arhitecții ridică din umeri. Și iar încep constructorii să spargă ceea ce zidiseră și să se ia totul de la început. Acum, „ei” au propriul lor adăpost. Și nu s-a găsit nimeni să-i împingă acolo, înăuntru, și să fie bine ferecată ușa după ei și... și!...! (...) În cealaltă clădire de pe malul Dâmboviței, tot palat, la stația „Eroilor”, unde se tot spune că se construiește „Muzeul muzeelor” sau „Muzeul recunoștinței” (?), pe locul unde a fost cândva un hipodrom, apoi un parc, aflăm tot de la Br. că se va face un muzeu istoric cu o sală imensă, tot parterul, unde va fi „panteonul”, acolo vrea Ceaușescu să fie „așezat” când va fi să se „așeze”. Extraordinar! Napoleon în Domul Invalizilor! Regii babilonien! E clar: se crede zeul! Pe bune! Iar ea – Nefertiti!

Titel Constantinescu, Frica și... alte spaime, București, Editura Victor Frunză, 1996, p. 318

de matematică și chimie. Măndru de realizările elevului său Liviu Nicolae, profesorul Virgilu Schneider declara ziarului local înainte: „Este un elev cu un orizont matematic deosebit, cu perspicacitate. Simte matematica. Intră cu ușurință în profunzimea fenomenelor acestei discipline fundamentale. Este un foarte bun rezolvator de probleme, dar și un foarte bun cunosător al teoriei. Succesul de acum reprezintă o continuare firească a celor din anii trecuți (...) Sperăm ca el și Toma Câmpeanu, din aceeași clasă, distins cu două premii III, ale MEI și CC al UTC, și un premiu special, alături de alți matematicieni, să reprezinte și să onoreze culorile patriei în confruntarea internațională ce va avea loc în RF Germania”. Cum era perioadă de întreceri socialiste, s-a alcătuit și un clasament al rezultatelor școlilor și liceelor din Craiova. După punctajul înregistrat, pe primele poziții s-au clasat Liceul Nicolae Bălcescu (205 puncte), Școala nr. 32 (115), Școala nr. 2 (105) la gimnaziu, și liceele „Nicolae Bălcescu” (525), de Filologie-Istorie (265) și Pedagogic (215).

Primiri în partid la Muzeul Doftana

Cu o zi în urmă, la Muzeul Doftana, partidul primise în rândurile sale un nou lot de „oameni ai muncii”. În cadrul întrunirii festive, Ion Frățilă, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și prim-secretarul Comitetului județean Prahova, a înmănat cartelele de partid.

În discurs le-a amintit tovarășilor prezenți „grandioasele realizări obținute de poporul român în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, de când în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

După angajamentele luate, pe rând, de Vasile Negoită (strungar la Întreprinderea „1 Mai” Ploiești), Iuliana Paoa (țărăncă din Valea Doftanei) și Mihaela Aurelia Tălcă (inginer la Întreprinderea Mecanică din Câmpina), s-a trecut la vizionarea unui film documentar și vizitarea muzeului.

Florin MIHAI

DIN ARHIVA CC AL PCR

NORME PRIVIND CRITERIILE PE CARE TREBUIE SĂ LE ÎNDEPLINEASCĂ MEMBRII DE PARTID PENTRU A PUTEA FI ALEȘI ÎN ORGANELE DE PARTID ȘI CA DELEGAȚI LA CONGRESUL PARTIDULUI

(Urmare din pag. 1)

4. În organele de partid vor fi propuși comuniști din rândul muncitorilor, țăranilor, inginerilor, tehnicienilor și altor specialități, al cadrelor de cercetare, învățământ, artă și cultură, al activiștilor de partid, de stat și ai organizațiilor de masă și obștești, al cadrelor militare care îndeplinesc următoarele criterii:

– desfășoară o susținută activitate pentru aplicarea în viață a liniei politice interne și externe a partidului, situându-se în fruntea luptei pentru îndeplinirea exemplară a hotărârilor partidului și legilor statului, manifestă spirit revoluționar, exigență și fermitate în realizarea sarcinilor ce le sunt încredințate;

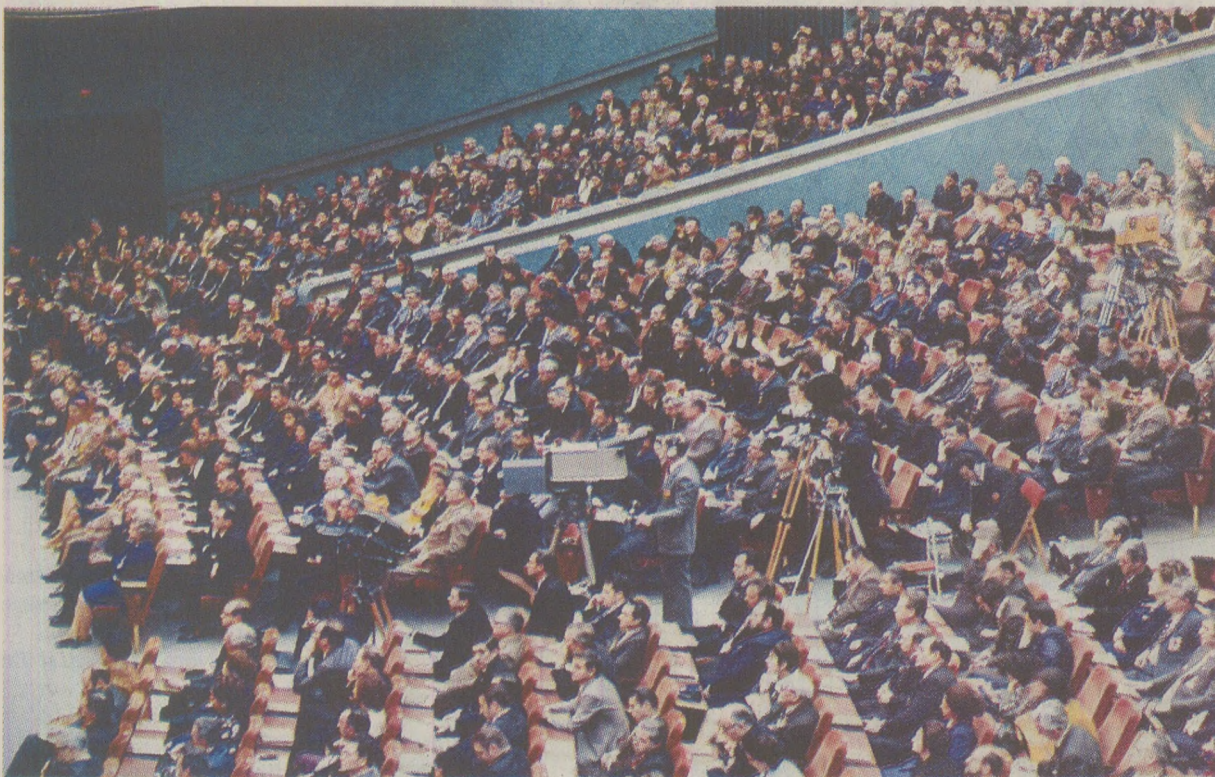
– au o temeinică pregătire politică, ideologică, o bună calificare profesională, se preocupă permanent de însușirea cunoștințelor înaintate, de promovarea noului în muncă, de generalizarea experienței pozitive din activitatea de partid, de stat și economică;

– adoptă o poziție intransigentă împotriva lipsurilor și neajunsurilor, dau dovadă de un dezvoltat spirit critic și autocritic, militează în permanență pentru respectarea principiilor eticii și echității socialiste;

– manifestă spirit de dreptate, principialitate și receptivitate față de tot ce este nou, față de părerea colectivului în care lucrează;

– dovedesc modestie în relațiile cu oamenii și au o comportare corectă în muncă și societate, se bucură de încredere și respect din partea comunistilor și a celorlalți oameni ai muncii, folosesc metode partinice și sunt receptivi față de părerile și sugestiile acestora, manifestă inițiativă și operativitate în soluționarea problemelor;

– aplică cu fermitate principiul muncii și conducerii colective,

Doar „cei mai buni comuniști, cu o temeinică pregătire politico-ideologică” puteau fi aleși în conducerea Partidului FOTO: Arhivele Naționale

normele vieții interne de partid;

– acționează continuu pentru îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă ale organelor și organizațiilor de partid, de masă și obștești pentru înfăptuirea politicii de cadru a partidului, participă activ la soluționarea problemelor din colectivul în care lucrează;

– întemeiază relațiile lor de familie pe respect reciproc, concep familia drept un cadru de educare sănătoasă a tinerei generații în spiritul normelor de conviețuire socialistă, se îngrijesc ca membrii familiei să participe activ la viața politică și obștească, la opera de construcție economică și culturală a țării, educă pe membrii familiei lor în spiritul dragostei față de muncă și

al demnității, patriotismului, dragostei față de patrie și popor, al respectului pentru valorile socialismului, al comportării corecte în viața socială;

– militează pentru întărirea unității moral-politice a poporului, cimentarea prieteniei indestructibile dintre toți oamenii muncii – români, maghiari, germani și de alte naționalități – luptă pentru combaterea oricăror manifestări de naționalism și sovinișm, pentru educarea celor ce muncesc în spiritul patriotismului, al muncii neobosite pentru propășirea României socialiste, pentru pace, democrație și progres social în întreaga lume;

– luptă cu consecvență pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor

planului de producție, îmbunătățirea continuă a calității produselor, creșterea productivității muncii și sporirea eficienței întregii activități economice, dovedesc spirit de disciplină și responsabilitate, se ridică hotărât împotriva oricăror tendințe de încălcare a legalității socialiste.

Aceleași criterii trebuie să le îndeplinească și candidații propuși a fi aleși ca delegați la congresul partidului și cei desemnați a fi aleși în organele de partid.

(Instrucțiunile CC al PCR cu privire la alegerea organelor locale de partid, Art. 10)

5. Comuniștii care vor fi propuși de conferințele organizațiilor de partid să candideze pentru alegerea în

Comitetul Central sau în Comisia Centrală de Revizie, pe lângă criteriile de mai sus, trebuie:

– să fi îndeplinit diferite funcții de răspundere în cadrul organizațiilor de partid, al organizațiilor de masă și obștești, în unități economice și social-culturale;

– să posede capacitatea de a-și aduce contribuția la elaborarea și soluționarea problemelor teoretice, politice, practice ale dezvoltării societății noastre;

– să fie exemplu personal în întreaga activitate politică și profesională, să se bucure de încredere, autoritate și prestigiu în partid, în rândul maselor de oameni ai muncii;

– să aibă experiență în munca de partid, de stat sau obștească.

(Instrucțiunile CC al PCR cu privire la alegerea organelor locale de partid, Art. 11)

II. Criterii privind stagiul în partid și în diferite funcții

1. Candidații propuși în organele locale ale partidului trebuie să aibă vechimea minimă în partid și în diferite funcții, după cum urmează:

– membrii birourilor organizațiilor de bază (Stagiu minim în partid: 3 ani);

– secretarii organizațiilor de bază (Stagiu minim în partid: 4 ani);

– membrii comitetelor comunale, din întreprinderi, instituții, unități agricole etc. (Stagiu minim în partid: 4 ani);

– secretarii comitetelor comunale, din întreprinderi, instituții, unități agricole etc. (Stagiu minim în partid: 6 ani);

– membrii comitetelor municipale și orașenești (Stagiu minim în partid: 5 ani);

– secretarii comitetelor municipale și orașenești (Stagiu minim în partid: 6 ani), membri ai comitetelor de partid din întreprinderi sau instituții, în conducerea organizațiilor de

masă județene, municipale, orașenești, a unităților economice și sociale (Stagiu minim în partid: 4 ani);

– membrii ai comitetelor județene (Stagiu minim în partid: 6 ani);

– membrii comitetelor județene (Stagiu minim în partid: 8 ani), membri ai comitetelor județene, municipale sau orașenești, în conducerea organizațiilor de partid din marile întreprinderi, în conducerea organizațiilor de masă, a unităților economice și social-culturale (Stagiu minim în partid: 5 ani);

– membrii comisiilor de revizie municipale și orașenești (Stagiu minim în partid: 5 ani);

– membrii comisiilor de revizie județene (Stagiu minim în partid: 6 ani).

(Statutul PCR, Art. 4, paragraful b).

2. Candidații propuși pentru a fi aleși membri ai Comitetului Central sau ai Comisiei Centrale de Revizie trebuie:

– să aibă stagiul în partid de cel puțin 12 ani;

– să fi desfășurat activitate cel puțin 6 ani, în organele de partid județene, municipale sau orașenești, în conducerea organizațiilor de partid sau de masă din marile întreprinderi, instituții și comune, ca activiști ai organizațiilor de partid, de masă și obștești, în conducerea unităților economice și social-culturale.

(Statutul PCR, Art. 14 - paragraful b).

3. Delegații aleși pentru Congresul partidului trebuie să aibă o vechime în partid de minim 6 ani.

(Statutul PCR, Art. 14, paragraful b)

4. Pentru membrii de partid care au funcții de conducere în organizațiile UTC sau UASC, stagiul în partid necesar pentru a putea fi propuși să fie aleși în organele locale și centrale ale partidului și ca delegați la Congresul partidului se reduce la jumătate, dacă:

– au cel puțin 12 ani în UTC;

– au deținut cel puțin 4 ani funcții

de conducere în organizațiile UTC sau UASC.

(Statutul PCR, Art. 14, paragraful b).

III. Criterii privind studiile de partid.

1. Membrii de partid care urmează să fie aleși în funcția de secretari ai organelor locale de partid trebuie să fie absolvenți ai următoarelor forme de învățământ:

– Secretarii comitetelor de partid din întreprinderi, instituții, unități agricole (Școli sau cursuri de partid absolvite: Universitatea politică și de conducere sau altă formă de învățământ de partid);

– Secretarii comitetelor comunale (Școli sau cursuri de partid absolvite: Universitatea politică și de conducere sau altă formă de învățământului de partid);

– Secretarii comitetelor municipale și orașenești de partid (Școli sau cursuri de partid absolvite: Școală de partid de cel puțin un an, cursuri de perfecționare a pregătirii politice și profesionale de pe lângă școlile de partid sau Universitatea politică și de conducere);

– Secretarii comitetelor județene și ai comitetului municipal de partid București (Școli sau cursuri de partid absolvite: Școală de partid de cel puțin un an sau cursuri de perfecționare a pregătirii politice și profesionale de pe lângă școlile de partid).

(Instrucțiunile CC al PCR cu privire la alegerea organelor locale de partid, Art. 21-23)

2. Comuniștii care vor fi propuși să candideze pentru alegerea lor în Comitetul Central sau în Comisia Centrală de Revizie trebuie să fie absolvenți ai uneia din următoarele forme de învățământ:

– Academia de Studii Social-Politice de pe lângă CC al PCR;

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Organizatorică, dos. nr. 31/1989

RADIOGRAFIILE CULINARE

Animale ascunse în beciuri

Se apropia ziua mea și aveam mare nevoie de ouă. Am dat sfadă în țară și, una dintre colegele mele mi-a zis că pot merge cu ea într-un sat, de unde putem cumpăra ouă proaspete. Dar exista o condiție: nu trebuia să spun nimănui de unde le-am obținut! Sub nici o formă!

Am asigurat-o că n-am nici un interes să fac așa ceva, și sâmbăta următoare ne-am prezentat la rată ca să ajungem în satul cu pricina. Am străbătut o distanță destul de mare de la șoseaua principală până în sat, dar a meritat. Am neapoiat la gospodarii în bădătură și ne-am pofit în bucătărie. Acolo am depănat una, alta și, cu această ocazie, am aflat că fosta mea colegă făcuse parte cu ceva timp în urmă dintr-o echipă de inventariere a animalelor din gospodăriile sătenilor. Trebuia să înregistreze câți porci, câte vite, câți cai, dar și câte și ce fel de păsări aveau în curte. Pentru fiecare tip de animal și la un anumit număr de bucăți, erau obligați să dea cota la stat, la Prihriarie. Pentru atâția porci, trebuia să dea țărânul o anumită cantitate de carne de porc; pentru cai, trebuia să efectueze un anumit număr de zile-muncă la colectiv cu cai; pentru capre, trebuia să dea o cotă de lapte pe lună și o anumită cantitate de păr; la oi, la fel. La ra păsări, ce să mai vorbim,

pentru un anumit număr de găini trebuia să dea țărânul un număr stabilit de ouă. Deci, oricâte eforturi făcea, nu putea să-și ajute omul copiii plecați la muncă la oraș sau la facultate cu ceva de acasă, pentru că orice surplus era luat de stat.

Dar cum fiecare lucru care este punitiv obligă românul să găsească o porțiță de scăpare, s-a întâmplat și de data asta. Așa că bieții oameni au început prin a-și ascunde animalele. Duceau vacile la montă pe ascuns. Dacă fata vaca, vițelul creștea în întinerul grajdului până căpăta ceva greutate, după care era tăiat degrabă. Am aflat că prin zona Bacăului era o echipă de țigani măcelari care aveau cea mai mare viteză la tăiat, tranșat și vândut vitele. Leșise și o glumă amară pe seama lor: cum că aveau așa o viteză, încât „vita mugea încă în oala de ciorbă”. Țăranii mutau porcii la vecinii care deja fuseseră verificați și reduceau numărul de capre și oi ca să dea cât mai puțin lapte la cotă.

Cea mai interesantă găselniță era cea cu păsările. Rațele, găștele nu aveau căutare, pentru că nu dădeau prea multe ouă și nici nu se căutau pe piață, dar găinile da. Așa că țărânul pune la vedere cinci găini, cele pentru care nu se cerea cotă, celelalte erau ținute într-un beci! Săpau în grădina o

groapă mare, pe care o acopereau cu un capac din lemn peste care puneau iarbă. În groapa aceea, prevăzută și cu o răsuflătoare, se aflau găinile. Bietele de ele erau hrănite ca și celelalte, dar nu vedeau lumina zilei. Aproape toți sătenii aveau un astfel de beci! Iar când se afla că vin echipele cu recensământul se organizau. Colega mea aflate întâmplător și nu i-a părut. După o lună, s-a trezit cu țărânul la poartă, o sacoașă cu ouă. Au lămurit lucrurile, au rămas prieteni pe viață și s-au înrudit prin copii.

Am văzut o găină care fusese tăiată de gazdă în cinstea noastră. M-am speriat! Biata de ea, avea ghearele strâmb! Nu cred că ar fi stat vreodată pe propriile picioare. Când am întreat de ce este așa, țărânul mi-a zis: „Apă, dacă stă la întineric, se strâmbă la oase! Dăia le tăiem imediat ce nu mai fac ouă! Nici nu putem să le scoatem afară, pentru că nu mai văd bine!”, m-a lămurit el.

Pentru că mi se strânsese stomacul și se vedea pe chipul meu o imensă oripilare, colega mea m-a ciupit ca să-mi revin. Am pretextat că trebuie să fiu așa la ora prânzului și, fiecare cu 30 de ouă în sacoașă, am plecat acasă. Nu am scos o vorbă tot drumul. Eram prea furioasă!

Veronica BECTAȘ

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Bruzan: „Mi se destramă familia!”

NOTĂ

1. Din ancheta efectuată asupra lui Bruzan Silviu în ziua de 28 aprilie a.c. au rezultat următoarele:

a) Luând cunoștință de faptul că Mănescu Corneliu a fost mutat într-o altă locuință, Bruzan Silviu s-a prezentat la anchetă deosebit de preocupat de situația în care se găsește.

A început prin a spune că, pentru el, în prezent problema principală o reprezintă familia, că este deosebit de marcat de posibilitatea destrămării ei. A încercat să amenințe că, în situația când fiica și ginerele său nu vor primi un apartament în apropierea celui care-i va fi repartizat lui la Zimnicea, nu va mai accepta să-și aducă contribuția în planul dezvoltării raporturilor româno-americane, chiar dacă va fi solicitat în acest sens.

De asemenea, a afirmat că ginerele său, Nicolae Mircea, intenționează să facă un memoriu la CC al PCR în care să se aplice situația sa și să ceară transferul la Zimnicea pentru a sta împreună cu socrii săi.

b) La problemele ridicate, lui Bruzan Silviu i s-a spus că afirmațiile sale, din care rezultă că dorește să-și aducă contribuția în direcția normalizării relațiilor româno-americane, nu pot fi luate în seamă, dată fiind activitatea pe care a desfășurat-o o perioadă îndelungată de timp, când a furnizat diplomaților spioni americani date și informații ce privesc unele interese ale țării noastre.

De asemenea, prin actele dușmănoase deschise pe care le-a întreprins, a dovedit că este un om în care nu se poate avea încredere. În continuare i s-a spus că problemele legate de mutarea sa și transferul ginerelei la Zimnicea nu sunt de competența organelor de securitate, dar măsurile luate sunt legale.

c) În final i s-a comunicat că în câteva zile ancheta se va

încheia. I s-a atras atenția că faptele comise de el sunt clare și dovedite atât prin probele ce le deținem, cât și de propriile lui declarații, prin care recunoaște că a furnizat unor diplomați spioni de la ambasadele SUA, Angliei și Olandei informații cu caracter economic și politic obținute din cercul său de relații.

De asemenea, i s-a menționat că, prin acțiunea ce a întreprins-o prin redactarea și difuzarea scrisorii cu conținut dușmănos, îi reținem în sarcină că a fost principalul organizator și instigator al celorlalți semnatori, urmărind împreună cu aceștia să lovească în interesele politice ale țării noastre. I s-a spus că în următoarele zile vom comunica reprezentanților Consiliului Popular al Municipiului București că ancheta s-a încheiat, dosarul în cazul său urmând să fie înaintat organelor în drept, și că Bruzan Silviu se află la dispoziția lor în vederea matrii.

2. După întoarcerea la domiciliu, Bruzan Silviu i-a comunicat soției că ancheta se apropie de final, anchetatorii precizându-i în ce articol de lege se încadrează activitățile pe care el le-a desfășurat.

3. Nicolae Mircea, luând cunoștință la locul de muncă că nu va lucra în zilele de 30 aprilie și 2 mai a.c., a întocmit (...) conducătorului instituției în care afirmă: „Solicite o zi legală de odihnă, care este duminică săptămânii. În cazul decretării legale a zilei de 2 mai ca zi lucrătoare mă voi prezenta la serviciu”. A motivat că dorește să fie liber în acest interval, întrucât intenționează să plece cu familia într-o excursie prin țară.

Document din volumul: Dosarul Bruzan. Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polirom, 2008, p. 623-625

„Felix” și industria românească de calculatoare

(Urmare din pag. 1)

IRIS 50 a fost primul calculator, unul cu circuite integrate. Se trecuse la o nouă generație: de la tranzistori la circuite integrate (...). Și De Gaulle a zis: „dați românilor toate tehnologiile pe care le vor”. Și ne-au dat și calculatorul, și tehnologia de circuite imprimate (pe care se puneau componentele) și tehnologia de circuite integrate (de cip-uri). Atunci, industriașii au zis: „Asta dorim. De aici pleacă mai departe să facem calculatoare”.

Economiștii au zis: „Nu! Asta e un calculator care abia acum se face. Nu e terminat. Să luăm IBM-uri”. Problema a fost tranșată de Ceaușescu: „Să facem o industrie națională și să acceptăm propunerea francezilor”.

„În urma acestei decizii, au apărut rapid un Institut de Tehnică de Calcul (ITC-ul se ocupa de părțile de concepție a calculatorului), Fabrica de Calculatoare (aveau licența de fabricare a calculatoarelor IRIS și licența de circuite imprimate) și Fabrica de Circuite integrate din Băneasa. A fost o investiție uriașă, dar este vremea în care s-au făcut marile investiții în economia românească. Am primit împrumuturi pentru dezvoltare industrială de 7 miliarde de dolari (1966-1972). Dar nu veneau ca bani, ci ca suport pentru crearea de industrie.

După cele trei centre au mai apărut Institutul de Informatică, Întreprinderea de echipamente periferice, Întreprinderea de Service și Reparații (IIRUC). Responsabilitatea generală pentru această industrie și pentru aplicații i-a revenit Comisiei Permanente pentru Introducerea de mijloace ale tehnicii de calcul, al cărei președinte era Ilie Verdet și Secretar permanent era prof. Mihai Drăgănescu și tot ce s-a făcut se leagă de numele dănsului.

Licența acoperea toate planurile calculatoarelor, toată documentația de fabricație (Fabrica de calculatoare s-a construit după modelul francez de la Grenoble) și fabrica de circuite integrate. Nu au intrat în această licență: memoria internă a calculatorului (nici francezii nu o aveau), nici memoria cu discuri, nici echipamentele periferice (memoriile cu bandă magnetică). În acel moment, fabrica de calculatoare nu exista decât pe hârtie și construcția primelor calculatoare a început la FEA (Fabrica de Elemente de Automatizări).

Când a venit Verdet să vadă primul calculator (primăvara lui 1970), acesta a întrebat de ce mai e nevoie și i-am zis că putem face memorii la Timișoara. Cineva m-a tras de mână și mi-a zis: „Vino mâine la mine cu o notă”. Era Ion Avram, ministrul construcțiilor de mașini. M-am dus cu nota și s-au aprobat investițiile pentru construcția fabricii de memorii.

Pentru echipamentele periferice,

lucrurile nu puteau evolua așa rapid și s-a lansat o cerere de licență pentru fabricarea acestora la Întreprinderea de echipamente periferice. Cerere lansată către toate firmele mari de la acea dată, în special din SUA. S-a născut o colaborare cu firma Memorex (discuri la început) până când a apărut Control Data care s-a oferit să se implice într-o societate mixtă. Așa s-au pus bazele unei fabrici joint-venture, RomControl Data (1973): 55% partea românească, 45% partea Americană. Aici s-au fabricat discuri, benzi magnetice, imprimante, ceea ce a dus ca ale noastre computere să fie competitive. Echipamentele periferice făcute la RomControl Data au intrat în componența calculatoarelor românești care s-au exportat.

De la IRIS la Felix

Dar cum s-a ajuns ca „Felix” să fie numele primului calculator românesc al „erei industriale”? Explică prof. dr. Băltac: „ITC-ul a primit sarcina să se ocupe de asimilarea calculatorului IRIS. În vremea aceea era un proces de aducere în față a istoriei României, iar Dacia Felix era numele fostei provincii române”. „Dacia” a ajuns la autoturisme, iar „Felix” la calculatoare. Primul model a fost Felix C256: „C” de la calculator, iar 256 era capacitatea de memorie. O mașinărie complexă, care putea ocupa o încăpere întreagă. Pentru a înțelege cele trei cifre, trebuie să facem o comparație. MECIPT 1 cu 50 de operațiuni pe secundă, a fost un calculator cu care s-a proiectat barajul de la Vidraru. Iar în iulie 1963 s-a calculat

actuala cupolă de la Romexpo, care se prăbușise cu un an în urmă. Pare o mașinărie puternică și chiar era la vremea sa. Dar C256 făcea sute de mii de operațiuni pe secundă. Saltul a fost urias.

În octombrie 1970, Felix C256 a fost dus la târgul de la Romexpo pentru vizita oficială din partea lui Ceaușescu. În perioada 1974-1975, patru unități au fost vândute în China, dar a fost exportat și în Ungaria.

După Felix C256 a apărut imediat un calculator mai mic proiectat integral de institut pe baza acestei tehnologii, numit Felix C32. Era pentru centre de calcul mic. Apoi s-a început lucrul la C512, mai puternic, dar care a mers mai greu din cauza lipsei de colaborări între Institut și Fabrică.

Dar chiar dacă se cumpărase licența de la francezi și începuse producția de calculatoare Felix, Ceaușescu a vrut să verifice care este situația. Astfel că în 1972 s-a ținut o ședință care a durat 7 ore. Ceaușescu i-a dat și lui Vasile Baltac cuvântul, prilej cu care acesta a spus ce s-a făcut și în ce fază se află implementarea tehnologiei preluate din Franța, neomițând și minusurile. Dar acolo erau și oponenți. Cineva de la Hunedoara folosea un computer Elliott și se lăuda cu performanțele acestuia, dar Ceaușescu l-a întrerupt la un moment dat: „la mai lasă-ne, tovarășe, că dacă aveți atât de multe calculatoare aflați la timp și nu peste un an cât cox ați consumat în plus”. Pe de altă parte, un exponent al taberei „Economistilor” s-a ridicat și a început să facă praf calculatorul Felix: că nu e terminat, că nu are discuri etc. Și ace-

sta e întrerupt de Ceaușescu: „Ajunge! Să fie clar că această licență s-a luat cu aprobarea comitetului Partidului. Și în acel moment discuțiile s-au încheiat. Abia atunci s-a pus capăt disputelor între cele două tabere: „economisti” și „industriași”.

Școala de matematică românească

Pentru a întregi tabloul industriei românești de calculatoare, în această perioadă de început, mai avem nevoie de un element fără de care nu putem înțelege progresul rapid: școala românească de matematică.

Absolvent al Facultății de Matematică (București), Florin Talpeș a lucrat la ITC-ul din Capitală în perioada 1983-1990, fiind cercetător în laboratorul de Prelucrări de imagini.

„România avea în acel moment una dintre cele mai bune școli de matematică din lume, avea un prestigiu foarte mare. Sunt puține zone în care o țară reușește să-și construiască un brand puternic, global. Pe matematică, asta se construiește în jumătate de secol. E unul din puținele atu-uri. Aveam un prestigiu colosal (...) Iar părintele spiritual al școlii de informatică a fost Grigore Moisil.” El a ținut legătura cu primele echipe de informaticieni, de la sfârșitul anilor '50. Echipelă lucra independent, nu exista comunicare, dar Moisil i-a cunoscut pe toți, i-a ajutat să dezvolte calculatoare.

Alexandru RĂDESCU

Producția internă de calculatoare a fost tot timpul sub nivelul cererii din punct de vedere calitativ

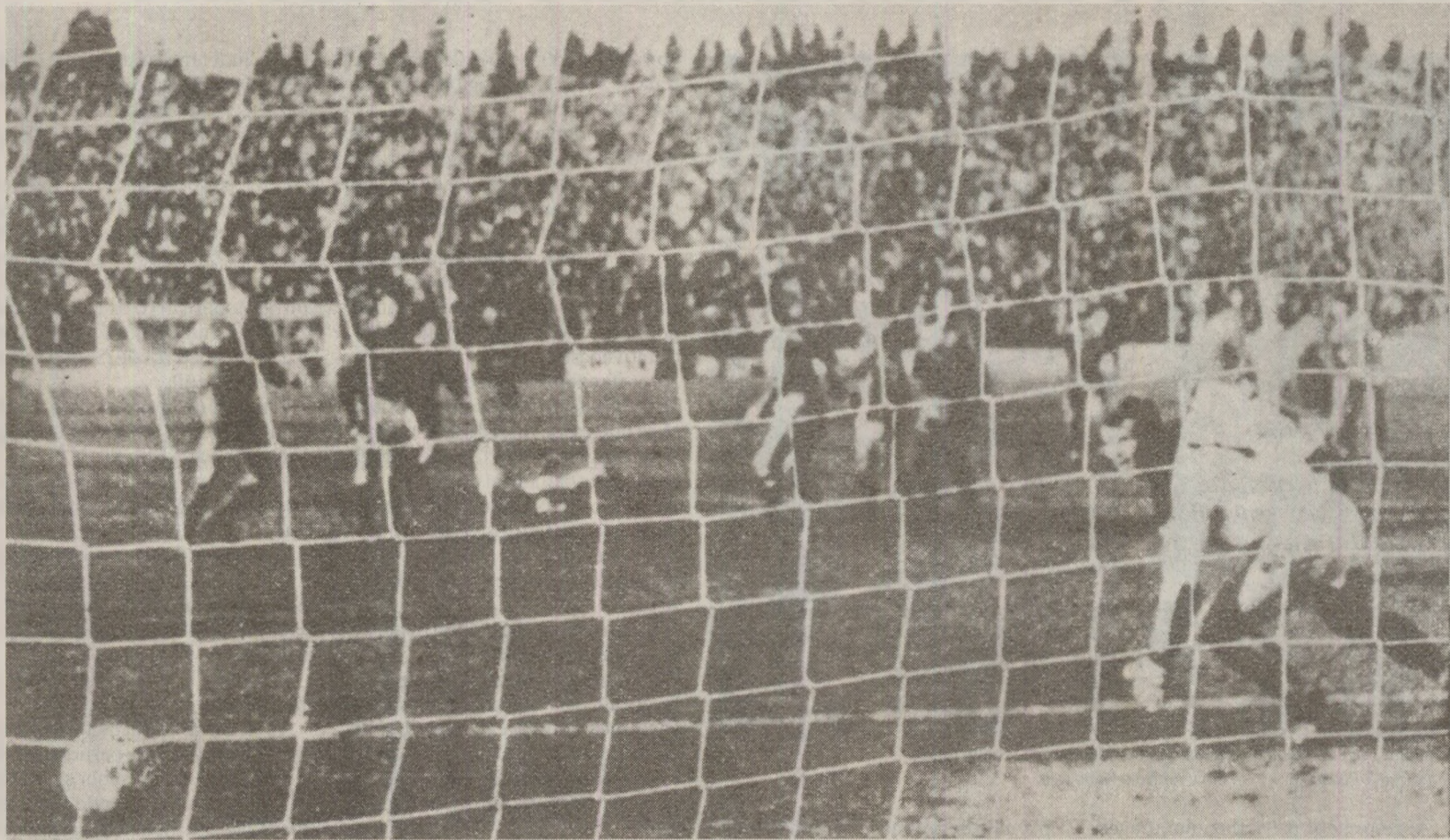
FOTO: AGERPRES

STEUA A ÎNVINS SPORTUL DUPĂ UN MECI ÎN CARE A AVUT EMOTII

Cu un meci mai puțin disputat, Steaua a rămas pe poziția secundă, la egalitate de puncte cu Dinamo, cele două mari rivale fiind despărțite de golaveraj. Formația pregătită de Anghel Iordănescu a trecut destul de greu, pe teren propriu, de Sportul Studențesc, scor 2-1. Au fost indisponibilități în ambele tabere, Lăcătuș, Iovan și Tudorel Stoica la gazde, toți accidentați, respectiv Pologea, Țârlea, Stănici și Sorin Răducanu. Campioana a început în tromba, iar Hagia deschis scorul în minutul 3, în urma unei lovituri libere de la 25 de metri, la care a avut însă o contribuție importantă și portarul Manu, care a scăpat mingea în plasă. „Studenții” nu s-au speriat, iar Dobre, în urma unei acțiuni individuale, a egalat situația pe tabelă. După pauză însă, Steaua s-a trezit, dar tot Sportul putea da lovitura, însă mingea șutată de Trămbițaș a lovit bara. Golul victoriei steliste a venit în minutul 72, autor Rotariu. La Moreni, Dinamo s-a impus la scor în fața unei echipe care nu putea emite pretenții, Mateuț reușind o nouă „triplă” în drumul spre cucerirea „Ghetei de Aur”. Celelalte reușite ale oaspeților le-a aparținut lui Vaiscoviici și Mihaescu, în timp ce golul de onoare al morenariilor a fost înscris de Lala. Echipa clasată pe locul 3, Victoria, s-a impus, de asemenea, la scor, 4-0, în fața celor de la FC Bihor. În schimb, Rapid și-a continuat pasa neagră și s-a apropiat de zona retrogradării, după eșecul de la Constanța, 0-1 cu Farul, o contracandădată în lupta pentru evitarea celor trei poziții care duc în eșalonul secund. A fost un meci de uzură, reușita lui Tătăran venind în minutul 80, după un corner urmat de o lovitură de cap imparable a fostului stelist.

Surpriză la Hunedoara

Surpriza etapei a venit de la Hunedoara, unde Corvinul, o echipă care cedează greu puncte pe teren propriu, a fost învinsă de FC Olt, la capătul unui meci în care hunedoreni au ratat exasperant. Nu și oltenii, care au înscris prin Vasile Popa la finele primei reprize și au păstrat avantajul până la final. Situația se complică și pentru Corvinul, ajunsă la un singur loc de retrogradare. La Bacău, gazdele au învins cu 1-0 pe Inter Sibiu și și-au păstrat locul liniștit de la jumătatea

Steliști au tremurat pentru un succes la limită în fața „studenților” din Regie

FOTO: Revista SPORT

clasamentului, Burleanu fiind autorul unicului gol al meciului disputat pe o ploaie torențială. Oțelul s-a impus greu în fața propriilor suporteri cu FC Argeș, 2-1, Hanghiuc reușind „dubla” izbăvirii, în timp ce FCM Brașov s-a împiedicat pe teren propriu, remizând cu „U” Cluj. În fine, Universitatea Craiova și-a continuat traseul bun, câștigând pe terenul „lanternei roșii”, ASA TG. Mureș, scor 2-1, însă au avut ceva emoții, ardelenii deschizând scorul prin Curigan, dar Neagoe și internaționalul Gică Popescu au întors rezultatul.

Daniel STAN

DIVIZIA A, EATAPA A 24-a	
SC Bacău - Inter Sibiu	1-0
Burleanu (62)	
Oțelul - FC Argeș	2-1
Hanghiuc (6 - pen., 72) / D. Părvu (42)	
Farul - Rapid	1-0
Tătăran (80)	
Victoria - FC Bihor	4-0

Damaschin I (8), C. Solomon (28), Coraș (32), M. Pană (37) FCM Brașov - „U” Cluj Barbu (75) / Biro (70) Steaua - Sportul Studențesc 2-1 Hagia (3), Rotariu (72) / Dobre (35) Flacăra - Dinamo 1-5 Lala (38 - pen.) / Vaiscoviici (25 - pen.), Mateuț (45, 69, 75), Mihaescu (47) Corvinul - FC Olt 0-1 V. Popa (45) ASA TG. Mureș - Univ. Craiova 1-2 Curigan (18) / Neagoe (42), Gh. Popescu (68)

ETAPA VIITOARE

Rapid - Steaua Inter Sibiu - Oțelul FC Argeș - Farul FC Bihor - SC Bacău Victoria - Flacăra Moreni Sportul - FCM Brașov Univ. Craiova - Corvinul „U” Cluj-Napoca - ASA TG. Mureș FC Olt - Dinamo

Clasament

1. Dinamo	24	22	1	1	99-22	45p
2. Steaua	23	22	1	0	80-20	43p
3. Victoria	24	17	3	4	62-34	37p
4. Flacăra	24	12	3	9	46-32	27p
5. Inter	24	11	3	10	32-37	25p
6. FC Olt	24	8	7	9	26-36	23p
7. FCM Brașov	24	9	4	11	39-42	22p
8. Sportul	24	10	2	12	34-41	22p
9. Univ. Craiova	24	8	5	11	35-45	21p
10. SC Bacău	24	9	2	13	40-43	20p
11. FC Argeș	24	9	2	13	29-36	20p
12. „U” Cluj	23	7	6	10	29-40	20p
13. Farul	24	9	2	13	21-33	20p
14. Rapid	24	9	2	13	25-38	20p
15. Corvinul	24	9	2	13	30-47	20p
16. FC Bihor	24	7	5	12	26-31	19p
17. Oțelul	24	7	4	13	26-47	18p
18. ASA	24	2	2	20	15-70	6p

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Analiza mișcărilor din RSS Moldovenească

Majoritatea mitingurilor neautorizate au avut loc duminică, în centrul Chișinăului, și cele mai multe dintre ele au început ca adunări spontane în jurul monumentului lui Ștefan cel Mare, domnitor medieval (1457-1504), venerat de moldoveni ca simbol al națiunii lor. La aproape toate evenimentele s-a acționat după aceeași schemă. Discursuri despre democrație și drepturi naționale ținute de vorbitori de ocazie de pe treptele monumentului, până când mulțimea a format o coloană care s-a deplasat de-a lungul principalelor străzi spre vasta Piață a Victoriei, la monumentul lui Lenin, și în fața clădirii Comitetului Central. De pe străzile lătrălnice s-au alăturat alți oameni. Au fost ținute discursuri. Au fost făcute mai multe opriri în fața mai multor clădiri guvernamentale. Demonstrațiile au ținut, de obicei, de la prânz până noaptea, paralizând traficul în oraș și determinând autoritățile să aducă echipe de milițieni și trupe ale Ministerului de Interne. Cele două mitinguri autorizate au fost ținute la Chișinău, la Teatrul de vară, care are 8.000 de locuri, dar care poate adăposti (și a fost cazul în aceste ocazii) aproape de două ori mai mulți oameni în picioare.

Autoritățile au hotărât să controleze situația, adoptând măsuri mai degrabă severe. Au arestat câțiva oameni la fiecare sau după fiecare demonstrație. Pe majoritatea i-au eliberat după ce le-au dat datele de identificare, iar unora le-au intentat procese. Printre procedură administrativă care nu prevede asistență pentru apărare, martori sau apel, tribunalul a hotărât aproape de fiecare dată să condamne mai mulți demonstrații la amenzi de la 10 la 300 de ruble sau la câte zece zile de închisoare. Unii activiști ai mișcărilor independente moldovenesti au fost investigați sau acuzați pentru instigare la adunări neautorizate, dar majoritatea rechizițiilor au fost anulate din lipsă de probe. Reprezentanți ai partidului au depășit în mod repetat, în presă, îngăduința de care a dat dovadă Curtea față de demonstrații. La sfârșitul lui februarie, autoritățile au interzis adunările neautorizate în centrul Chișinăului - interdicția a fost de mai multe ori încălcată de atunci - și au redus drastic tenurile și autobuzele care

leagă orașul Chișinău de țară, duminică, pentru a preîntâmpina ca țărani să ia parte la adunări și demonstrații în oraș. Într-adevăr, de atunci, participarea țărănilor la aceste evenimente se pare că a scăzut.

Mass-media moldovenească a reacționat, acuzând mișcările independente de instigare și a descris ambele mișcări și pe demonstrații drept „extremiste”, „naționaliste”, antisovietici și predispuși la violență. Reflectând atitudinea conducerii republicii, mass-media nu a menționat problemele ridicate de mase. Nici cei care au fost recent atacați, nici reprezentanții demonstrațiilor nu au avut acces la mass-media sau ocazia de a replica. Toate acestea par a indica faptul că liderii Moldovei nu sunt interesați de dialog. Preocupările mișcărilor independente și populația Moldovei, în general, și-au găsit o expresie doar în câteva publicații culturale, în special în săptămânalul Literatura și Arta, al Uniunii Scriitorilor Moldoveni, care este principalul promotor al perestroikăi și al glasnostului în republică și a reușit să redea evenimentele cu acuratețe, deși uneori incomplet, având în vedere circumstanțele.

Urmează o trecere în revistă a principalelor mitinguri și demonstrații care au avut loc în acest an.

15 ianuarie: Un miting al Mișcării Democratice Moldovenești, care trebuia să aibă loc la 10 decembrie 1988, pentru a marca Ziua Drepturilor Omului, nu a fost autorizat decât la 15 ianuarie. A fost ținut la Teatrul de Vară și a adunat aproximativ 15.000 de oameni care au aclamat vorbitorii care au cerut publicarea Declarației Drepturilor Omului a ONU în presa din republică, o dare de seamă completă a urmărilor terorii staliniste în Moldova Sovietică, reabilitarea oficială a victimelor sale, realizarea unei „Cărți a Memoriei” în cinstea lor. Au fost repetate cererile cu privire la limbă, migrație, probleme economice și de mediu; au fost cerute „drepturi suverane pentru poporul moldovean” pentru a rezolva toate aceste probleme; s-a cerut deschiderea bisericilor și a mănăstirilor închise de autorități; s-a cerut înlocuirea a mai mulți responsabili din media și a unor oficiali ai partidului din republică care au făcut declarații „defă-

mătoare” cu privire la mișcările independente și care, în același timp, nu le-au acordat dreptul la replică. Autoritățile nu permit publicarea rezoluției în presa republicană.

22 ianuarie: O demonstrație neautorizată a avut loc în centrul Chișinăului și a adunat „câteva mii de oameni”, potrivit cotidianului Partidului Comunist Moldovenească, „Moldova Socialistă”; au fost între 10.000 și 15.000 de participanți, potrivit purtătorului de cuvânt al grupurilor independente moldovenești. Mass-media din Moldova s-a referit la această demonstrație ca la un „val de furie” și a acuzat Clubul Cultural Alexe Mateevici de a fi instigat oamenii.

12 februarie: Un marș neautorizat la care au participat mai multe mii de oameni (s-a scris despre o cifră de până la 10.000 de oameni), care s-a deplasat de la monumentul lui Ștefan cel Mare până la clădirea Comitetului Central, a fost împrăștiat în fața clădirii Consiliului de Miniștri de unități ale Militei, întărite de trupe sovietice ale Ministerului de Interne (MVD). Este pentru prima oară când s-a raportat că trupele MVD ar fi fost desfășurate la o demonstrație din Moldova. Mulțimea a scandat „fasciști” și „Gestapo” și a refuzat să se disperseze până în momentul în care s-a folosit forța împotriva lor. Când s-a întâmplat acest lucru, mai mulți privitori s-au grăbit să se alăture demonstrațiilor, așa încât forțele de ordine au avut nevoie de mai multe ore pentru a împrăști mulțimea. Agenția de știri sovietică din Moldova, ATEM, care altfel a rămas imună la spiritul glasnostului, a admis că de data asta au fost folosite „metode brutale” împotriva demonstrațiilor.

19 februarie: O tentativă de miting neautorizat în centrul Chișinăului, întreprinsă de aproximativ 1.000 de oameni, a fost spulberată de Militei și de trupele MVD în fața clădirii Consiliului de Miniștri. Ca și mai înainte, intervenția în forță i-a determinat și pe alți oameni să se alăture mulțimii.

Vladimir Socor
Radio Europa Liberă (Munchen) - Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Șafir.
Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Grupul școlar UCECOM București, Str. Ec. Cezărescu, nr. 47, Sect. 6, încadrează urgent prin concurs bucătar III, conform Legii nr. 12/1971. Candidații trebuie să aibă domiciliul stabil în București.

Institutul de Chimie Alimentară, cu sediul în București, Str. Gârlei, nr. 1, sect. 1, încadrează conform Legii nr. 12/1971, revizor contabil pr. cu studii medii, cu domiciliul stabil în București.

Întreprinderea de Foraj și Lucrări Geologice Speciale, cu sediul în Str. Milcov, nr. 5, Sect. 1, București, încadrează prelucrători mecanici prin așchiere, strungari, frezori cat. IV-VI, cu cel puțin cinci ani vechime neîntreruptă în meserie.

VÂNZĂRI

Vând foto analizor, mozaic, ramă electronică, aparat mărit, uscător, masă reproducere, inele, expozimetre, blitz, fototape, diverse foto.

Rochie seară, neagră, deosebită, geacă bărbătească, bibliotecă, diverse obiecte casnice.

Computer Sinclair Spectrum + dubluradiocasetofon Sharp GF 565, radiocasetofon stereo, covor persan manual 2,50/1,50. Cumpăr player.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr fototape, videoplayer, televizor color, robot telefonic, telecomandă infraroșii, video Național, mașină portabilă polizat.

Cumpăr motor barcă peste 40 CP, schiuri nautice. Vând motor Nep-tun.

tv 28 aprilie 1989

19:00 Telejurnal. 1 Mai - raport muncitoresc

19:20 Unitatea întregului popor, garanția supremă a înaltării patriei noastre pe calea socialismului și comunismului

Redactor Anca Arion

19:40 Sub tricolor, sub roșu steag! Emisiune de cântece și versuri patriotice revoluționare

Redactori: Ivona Cristescu și Viorel Grecu

20:00 România în lume

Poziția activă, principală a președintelui Nicolae Ceaușescu privind necesitatea întăririi rolului mișcării muncitorești revoluționare în viața internațională. Documentar

Redactor Florian Mitu

20:20 Copiii cântă patria și partidul

Program literar-muzical-coregrafic în interpretarea unor formații pionerești și ale școlilor patriei, laurate ale Festivalului național „Cântarea României”

Redactor Eugen Patriche

20:40 Tezele și orientările formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu - program de muncă și acțiune revoluționară

Organizarea științifică și modernizarea producției și produselor - probleme fundamentale ale economiei românești

Redactor Ciprian Enache

21:00 Învătmânt, cercetare, producție

Olimpiadele - o întrecere care stimulează performanța școlară la nivelul masei de elevi

21:20 Univers, materie, viață

Emisiune de educație material-științifică

Istoria Pământului. Episodul VII. Apariția și evoluția vieții pe Pământ.

Prezintă dr. Emil Avram, de la Institutul de Geologie și Geofizică București

Redactor Ion Ruș

21:50 Telejurnal

22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost caldă, cu cerul variabil în continuare, mai mult noros în jumătatea de vest a țării, unde pe alocuri au căzut ploii și s-au semnalat descărcări electrice. Vântul a prezentat unele intensificări, deosebi în vestul și în estul teritoriului, cu viteze cuprinse între 35 și 55 de kilometri pe oră, precum și la munte, cu viteze de până la 100 de kilometri pe oră.

Maximele au fost cuprinse între 18 și 28 de grade, iar minimele, în general între 10 și 17 grade.

La București, vremea a fost caldă, cu cerul temporar noros. În a doua parte a intervalului s-au creat condiții de ploaie. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 25 și 27 de grade, iar cea minimă nocturnă, între 10 și 12 grade.

Carambol

ORIZONTAL: 1) Situate pe partea dreaptă a drumului. 2) Surse de lumină din fire (sg.) - Scos din frunție ca necorespunzător. 3) Un fel de hârtie făcută sul - Etape finale într-o competiție de pentatlon! 4) Combină... muzicală (sic!) - A se prinde între atele - Trăgător la coș. 5) Pune un stop - Colectiv de marcă (pl.) 6) Pus primul la clasat (pl.) - Un pui de ciobănaș cu oile. 7) Mișcă ușor (fem.) 8) Rătăcit pe cărări care nu duc nicăieri - Trecut în anexă. 9) Formație de sportivi la categoria avansați - Număr de debut pentru solist. 10) Elogiul comediei - Nou-născut. 11) Locuri de trecere la pas - Muncitoare la rampă.

VERTICAL: 1) Submarine de mare adâncime - Consum de țigări. 2) Carte de vizită pentru un portar. 3) Local... familiar - Copii mici ai zeilor pe pământ. 4) Izvoare de frumusețe. 5) Primă lunară - Fată de maritat! 6) Accumulator de mare putere - Detașati de la combinatul chimic. 7) Fixat pe linie de direcție - Duet la nai și la ocarină! - Punct de contact! 8) Epocă! în felul ei - Făcuti înainte de termen. 9) Ultimii beduini nomazi în deșert! - Cuvânt de încheiere - Nu se lasă de ghicit în cafea. 10) Gen de cameră cu pereți nevăruți - Picior plat! 11) Miros amestecat - Avancronică sui-generis (într-un anume caz!).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Revista Rebus nr. 8/1989

amintiri

Magnetofonele sovietice erau la mare căutare în 1989